

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı

Hamzadere Bölgesi Kalkınma Gündemi

Strateji ve Yol Haritası

3 Aralık 2015, Keşan

Kısaca TEPAV

- 2004 yılında TOBB'un desteği ile kuruldu; bugün Türkiye ve etrafımızdaki bölgenin ekonomi alanında çalışan en büyük düşünce kuruluşu
- Temel araştırma alanları: Kalkınma, rekabet gücü ve ekonomik entegrasyon
 - Temalar: Girişimcilik, inovasyon, yerelleşme, kentleşme, sosyal politika, hukuk, güvenlik, makro ekonomi, eğitim..
- Üç farklı düzlemde araştırmalar ve faaliyetler
 - Uluslararası: T20, OECD, Dünya Bankası, Avrupa Birliği..
 - Ulusal: Ankara kurumları, Bakanlıklar, TOBB
 - Bölgesel & Yerel: Kalkınma Ajansları, yerel oda ve borsalar

Başlarken hedeflerimiz nelerdi?

- Teşhis: Bölge'deki mevcut durumun MR'ını çekmek için hem Türkiye'nin geri kalanıyla hem de dünya ile kıyaslamalar
- Potansiyel gelişme alanları nedir?
- Potansiyelimize ulaşmak için nasıl bir strateji gerekiyor?
- Bu arayış ortak akılla nasıl yapılabilir?
 - ➔ Katılımcı karar alma süreçleri.
 - ➔ Sürdürülebilirlik için Hamzadere Kalkınma Platformu

Nasıl bir süreç yürüttük?

- Bölge'yi anlamak için yapılan mevcut durum ve eğilimlere ilişkin analitik çalışmalar
- 51 yüz yüze görüşme ve 10 odak grup toplantısı
- 450 kişilik Hamzadere Kalkınma Çalıştayı (10 Aralık 2014)
- Sentez süreci; Stratejilerin belirlenmesi ve Yol Haritası'nın oluşturulması
- Raporların hazırlanması (3 farklı cilt)

Hamzadere Kalkınma Çalıştayı

10 Aralık 2014

- Farklı kesimlerden 450 katılımcı
- 65 soruluk canlı anket
- Gün boyu 54 masada süren fikir alışverişi

Hamzadere Kalkınma Gündemi Strateji ve Yol Haritası (3 cilt)

Hamzadere Bölgesi
Kalkınma Gündemi
Strateji ve Yol Haritası

Cilt 1: Rapor Özeti

tepav

Hamzadere Bölgesi
Kalkınma Gündemi
Strateji ve Yol Haritası

Cilt 2: Mevcut Durum
ve Eğilimler

tepav

Hamzadere Bölgesi
Kalkınma Gündemi
Strateji ve Yol Haritası

Cilt 3: Yol Haritası ve
Eylem Önerileri

tepav

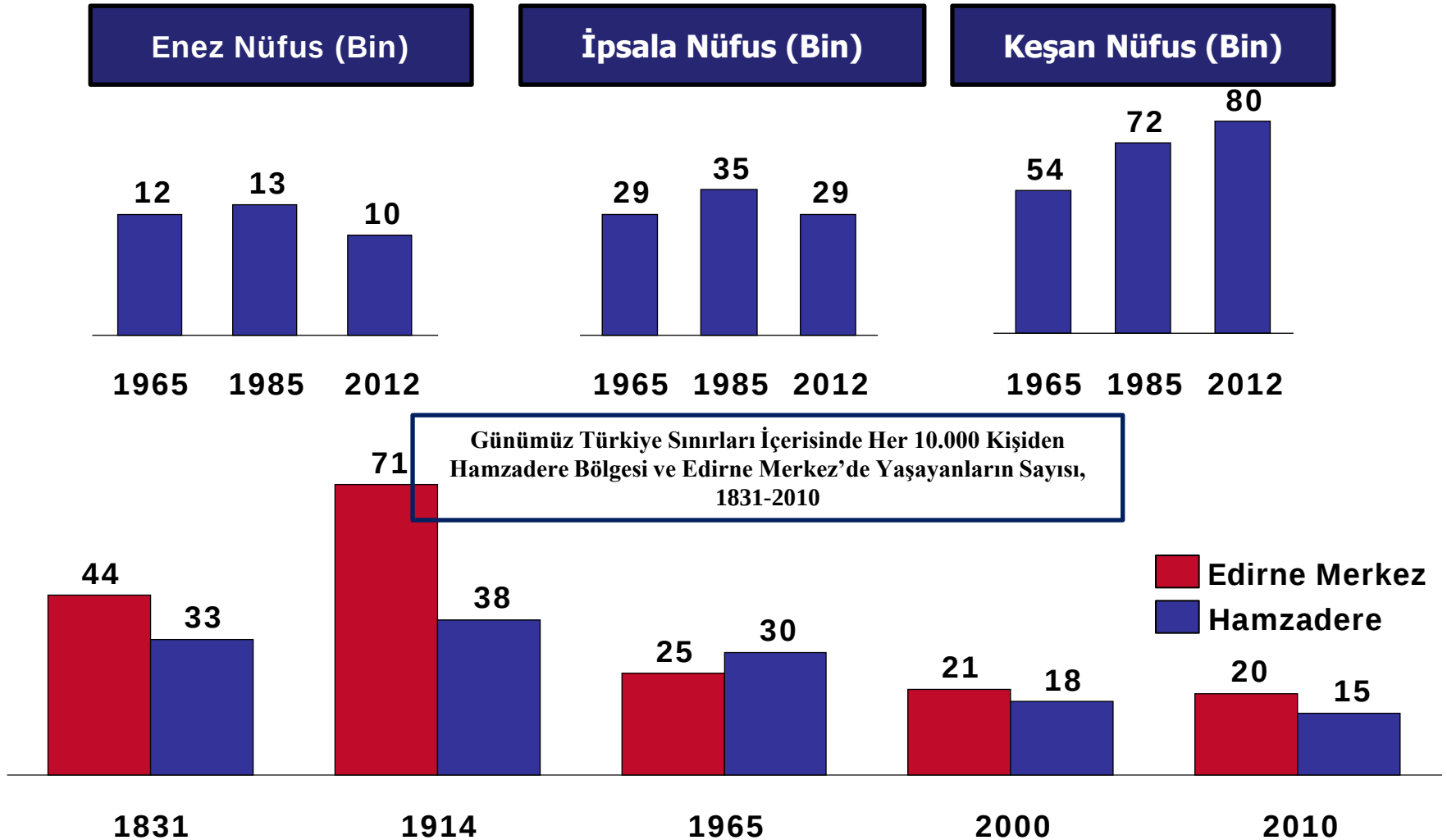

www.tepav.org.tr
Adresinden
indirebilirsiniz!

Bugünkü sunum çerçevesi

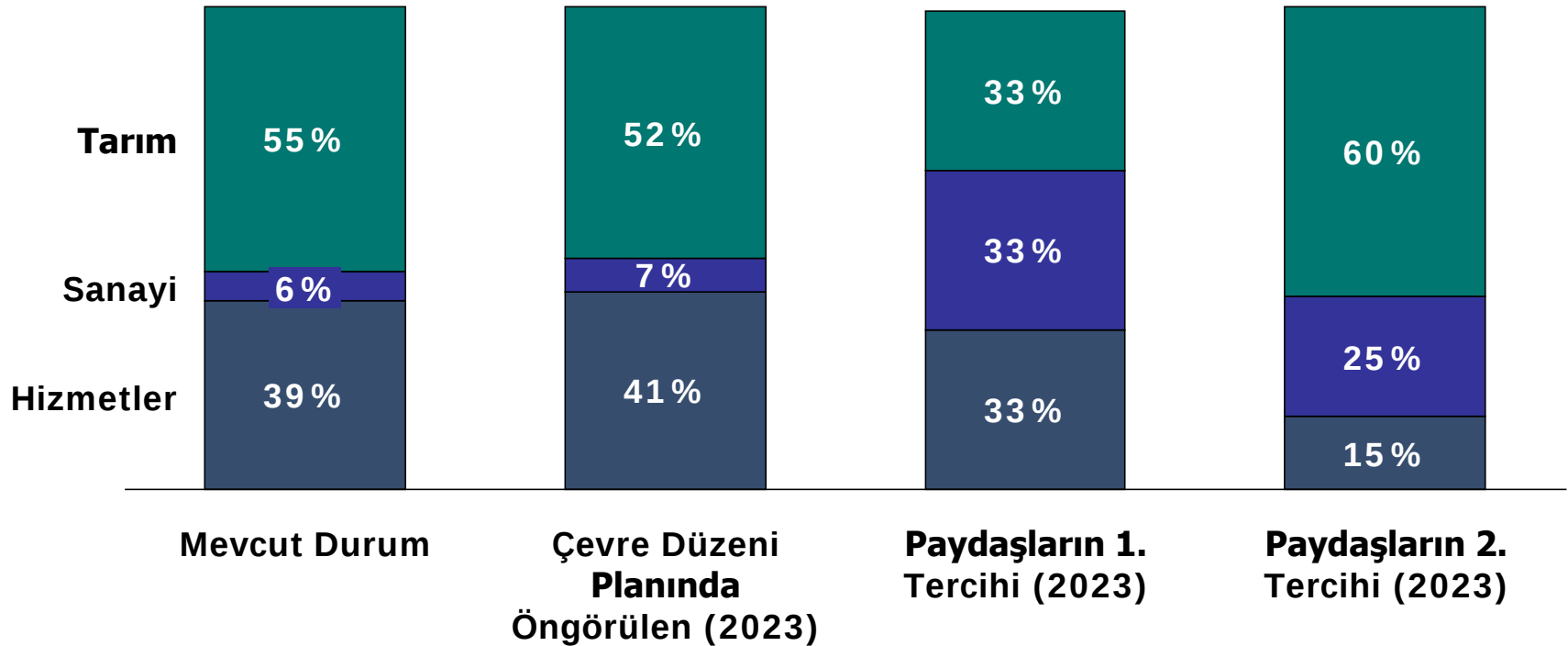
- Mevcut Durum Analizi
- Hamzadere Kalkınma Gündemi
Strateji ve Yol Haritası
- Proje Önerileri

Keşan büyüyor ama Hamzadere küçülüyor.

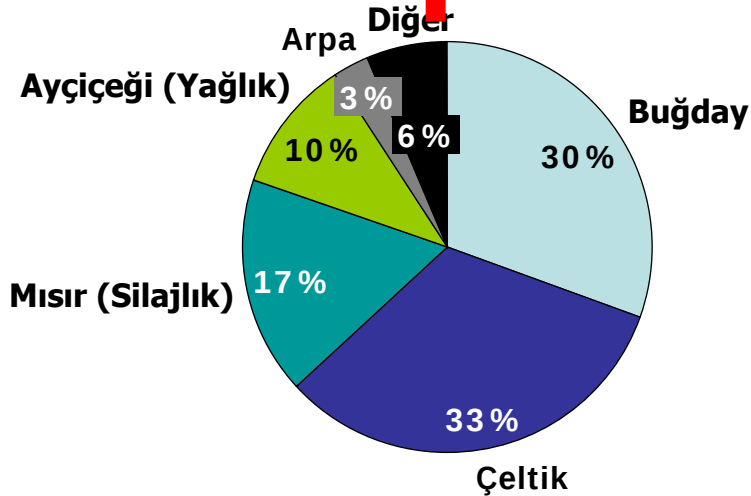
Üst ölçekli planlarda bölge için ekonomik bir dönüşüm öngörülüyor; ancak halkın bir değişim beklentisi var...

Hamzadere İstihdamın Sektörel Dağılım Oranları

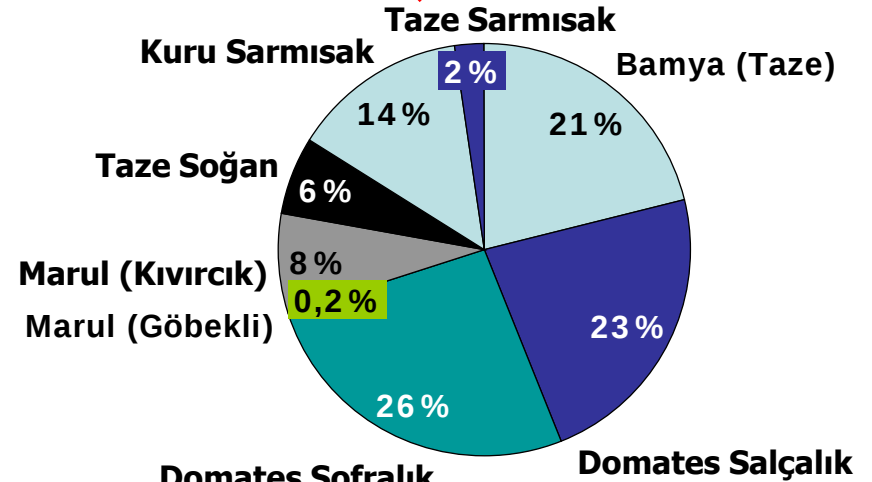
İldeki tarımsal ürün deseni geliştirilerek aynı alanda daha fazla üretim yapılabilir.

Mevcut ürünlerle devam edersek

Olası ciro: 152.858.146 TL

Hamzadere'de halihazırda üretilen ürünlerin payını artırırsak

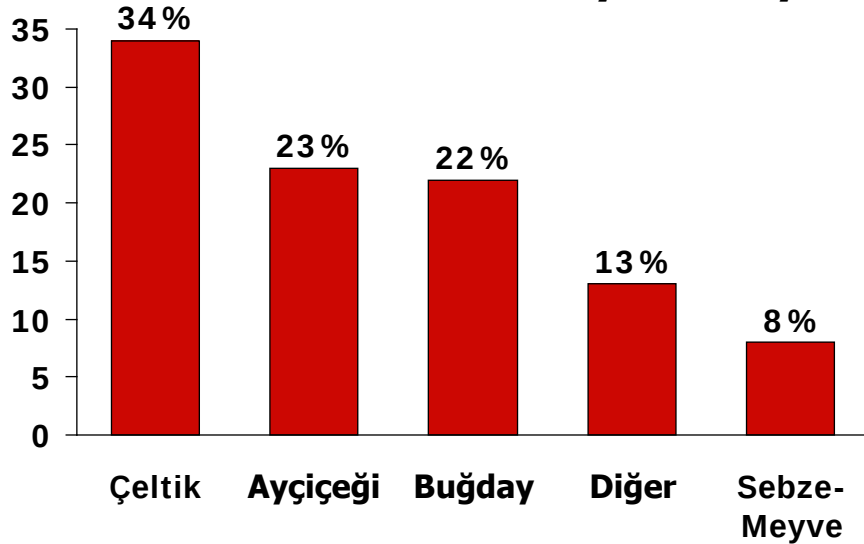

Olası ek ciro: 770.356.285 TL

Bölge tarımı çeltik, ayçiçeği ve buğdaya bağlıyken, paydaşlar potansiyelin kullanılamadığını düşünüyor.

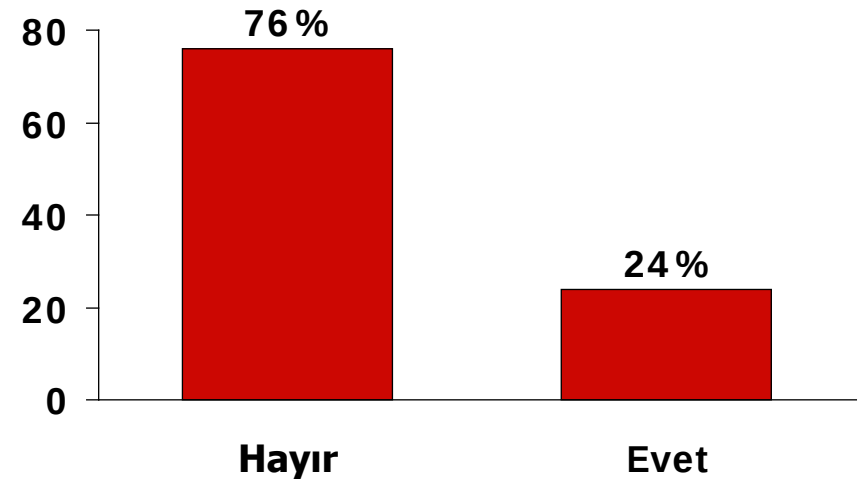
Hamzaderelilere sorduk:

- Geliriniz asıl olarak hangi ürünün üretiminden kaynaklanıyor?

Hamzaderelilere sorduk:

-Sizce, bölgeniz tarım potansiyelini kullanıyor mu?

Bölge Edirne sanayisinin geliştiği bir alanda yer alırken, bu gelişme yönünden Keşan açık ara önde gidiyor.

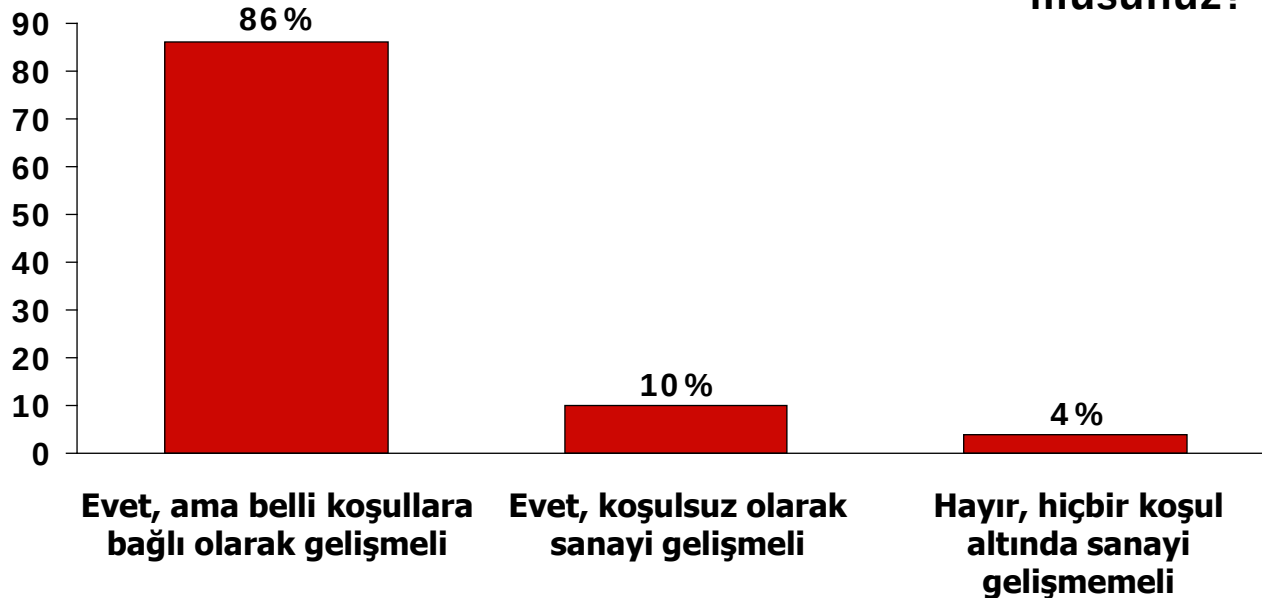
Bölge Belediyelerinin Verdiği Sanayi Yapı İzinleri, 2004-2013 arası

Belediye Adı	Bağlı Olduğu İlçe	Kullanım İzni Verilen Yapı Sayısı	Kullanım İzni Verilen Yapıların Yüzölçümü (Metre Kare)
Keşan	Keşan	55	20.005
Yenimuhacir	Keşan	6	11.096
İpsala	İpsala	5	7.665
Yenikarpuzlu	İpsala	4	5.967
Esetçe	İpsala	1	2.618
Sultan	İpsala	1	1.668
Hamzadere Bölgesi		72	20.005
Edirne Geneli		105	49.019

Çalıştay katılımcıları sanayinin gelişmesini ama bu gelişmenin belli koşullara bağlı olarak gerçekleşmesi gerektiğini savunuyorlar.

Hamzaderelilere sorduk:

- Sanayinin gelişmesini bölgenizde istiyor musunuz?

Bölgede az sayıda bulunan yenilikçi iş modellerinin daha fazla yaygınlaşması gerekiyor.

Birinci model:

Karadeniz hinterlandında üretilen tarım ürünleri, getirilip, işlenip, hangi pazarlara satılabilir?

Keşan'daki Evren Un

İkinci model:

Anadolu'dan Balkanlar'a giden tarım ürünlerine ne değer eklenebilir?

Uzunköprü'deki Öge Zeytincilik

Üçüncü model:

E-Ticaret: Asya'dan veya iç pazardan alınan ürünlerin hem iç pazara hem de balkanlara satılması

*Keşan'daki Mymed
+ Limon ticareti*

Dördüncü model:

Yüksek katma değerli ve/veya "kolay bozulan" ürünleri nasıl havayolu taşımacılığı ile satılabilir?

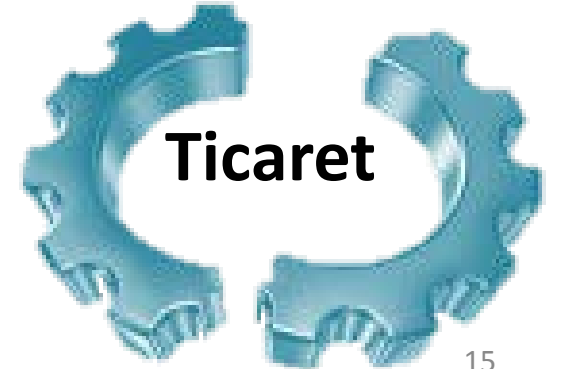
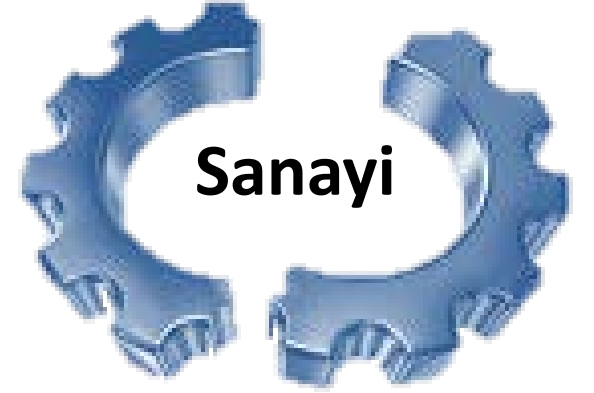
*İpsala'daki Sagun
Balıkçılık*

Beşinci model:

Yeni ve yüksek katma değerli tarım/gıda ürünleri

*Enez'deki Dardanel Salça
İpsala'daki Türk/Çim*

Hamzadere Bugün

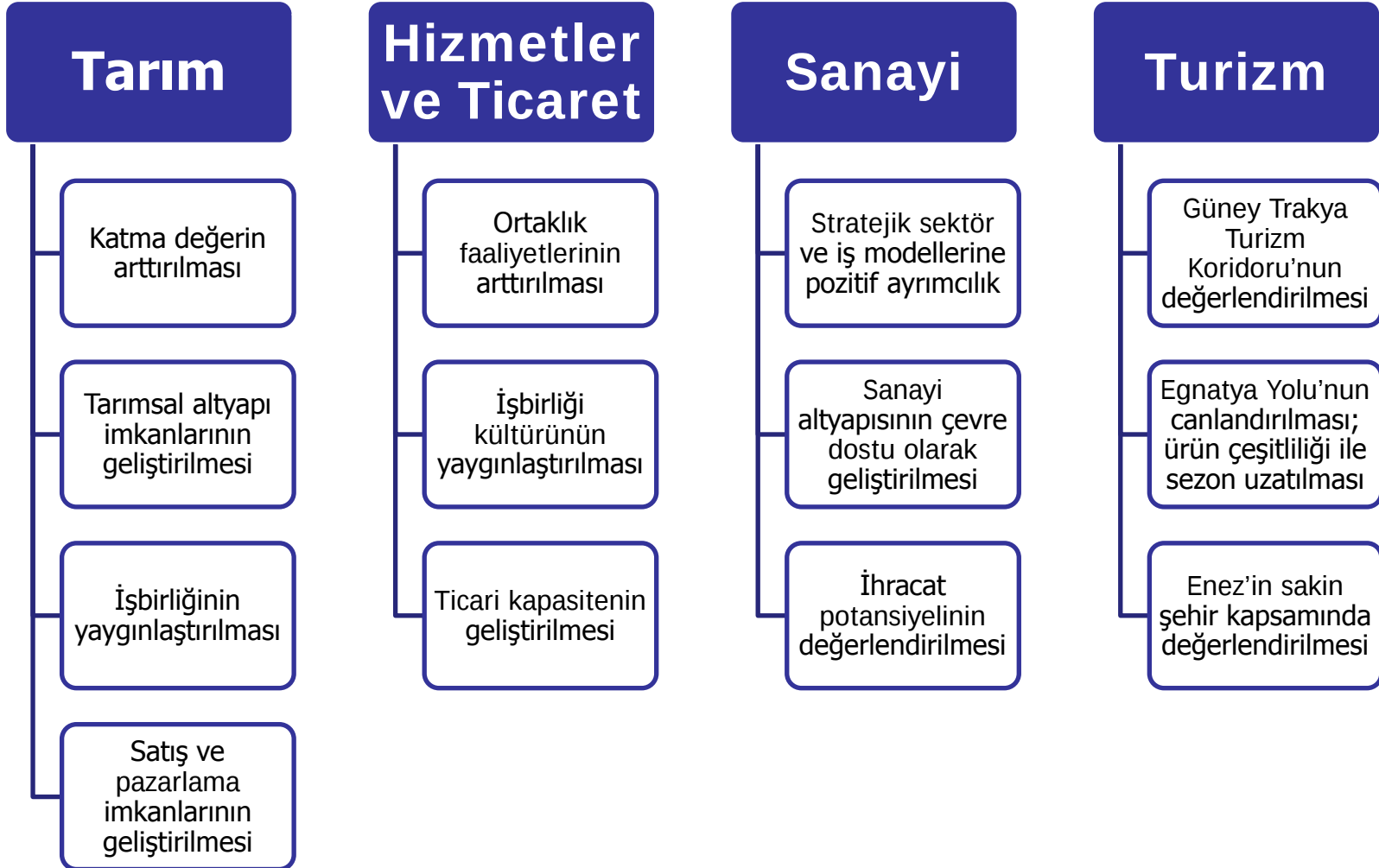

Kentsel yaşam kalitesi
Sosyal bütünleşme
Girişimcilik

Hamzadere gelecekte nasıl olsa?

Strateji: Temel Gelişme Eksenlerinin Hedefleri

Strateji: Yatay Gelişme Eksenlerinin Hedefleri

Yol haritası: dört alanda somut projeler

- İşbirliği ve koordinasyonun sağlanması
(Yönetişim Projeleri)
- Ekonomik ve sosyal yapının katma değeri ve yenilikçilik odağında dönüşümü
(Dönüşüm Projeleri)
- Temel sektörlerdeki rekabet gücünün geliştirilmesi
(Sektör Projeleri)
- Kapsayıcı ve sürdürülebilir bir ekosistemin oluşturulması
(Yatay Eksenlere İlişkin Projeler)

Bu dönüşümü sağlamak üzere hazırlanan Yol Haritası kapsamında dört farklı kategoride projeler oluşturuldu.

Her proje, somut ve net bir şekilde tanımlandı.

Kim?

Neden gerekli?

Neye yarayacak?

Nasıl?

Hangi kaynakla?

Hangi sürede?

S1 - Yüksek Katma Değerli Tarımsal Ürün Desenin Oluşturulması

Koordinasyon

Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü

İlgililer

Keşan MYO, Keşan TSO, Edirne İl Özel İdaresi, Gıda Tarım ve Hayvancılık İlçe Müdürlükleri, Hamzadere Sulama Birliği

Gerekçesi?

Çeltik ve yağlık ayçiçeği gibi stratejik ürünlere sahip Hamzadere bölgesinin bitkisel ürün deseninde buğday, ve arpa gibi geleneksel ürünler halen üst sıralardadır. Ancak ceviz, badem, domates, sarımsak, taze soğan ve marul gibi katma değeri yüksek ürünler bölgede belli bir oranda üretilmesine karşın bölgede söz konusu ürünlerin potansiyeli daha yüksektir. Ayrıca Hamzadere Barajı'nın faaliyete geçmesiyle bölgedeki sulanabilir tarım arazilerinin artması, bölgede söz konusu ürünlerin payının artırılması için değerlendirilmesi gereken önemli bir fırsatı sunmaktadır.

Nedir?/Etkisi ne olur?

Tahıl grubu ürünlerin sulama ihtiyacı oldukça az iken sebze ve meyve ürünleri sulu tarım arazilerinde üretilmektedir. Ancak tarımsal ürünlerin yetiştirme koşulları, farklı zirai özelliklere bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Bu nedenle söz konusu meyve (özellikle bağcılık) ve sebze ürünlerinin üretimdeki paylarının artırılması için bu tip zirai araştırmalar yapılmaktadır. Hamzadere bölgesinde katma değeri yüksek tarım ürünlerinin hangi bölgelerde üretilebileceğine ilişkin bilgilerin elde edilmesiyle bu ürünlerin payı artacak ve tarımdan elde edilen katma değer ve gelir yükselecektir.

Nasıl Uygulanabilir?

Hali hazırda bölgede bitkisel ürünlerden elde edilen gelirin sadece %3,5'i yukarıda belirtilen 6 üründen sağlanırken buğdayın payı %18,7'dir. Sulama imkanların geliştirilmesiyle koordineli biçimde yeni oluşturulacak tarım arazilerinde hangi ürünlerin üretilebileceği belirlenebilir. Bu amaçla bölgede öne çıkan veya katma değeri yüksek tarımsal ürünlerin değer zincirlerinin çıkarılması sağlanabilir. Ayrıca sulama tekniklerinin modernize edilmesi sağlanıp mevcut tarım arazilerinde hangi ürünlerin üretilebileceğine ilişkin fizibilite çalışmaları yapılabilir.

Finansman Önerileri

Ekonomi Bakanlığı (Teşvik Sistemi; Bölgesel Destekler), Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (Mazot, Gübre ve Toprak Analizi Desteği), TÜBİTAK (1003 Öncelikli Alanlar Ar-Ge Projeleri Destekleme Programı)

Vadesi?

Kısa Vade (1-3 Yıl)

Yönetişim Projeleri

- Eylemlerin koordinasyonunu sağlama
- Kurumlar arası iletişimi artırma
- Birlikte hareket etme
- İş/Proje geliştirme yeteneklerinin kazanılması

amaçlarıyla hazırlanan projelerdir.

Yönetişim Projeleri

Hamzadere Kalkınma Stratejisi ve Yol Haritası'nın uygulanma, koordinasyon ve izlenmesinden sorumlu **Hamzadere Kalkınma Platformu**'nun kurulması

Bir sözleşmeye dayalı olarak, yatırım ve hizmetlerin, projeye yönelik maliyet, risk ve getirilerinin, kamu ve özel sektör arasında paylaşılması yoluyla gerçekleştirilmesi

Kent konseyinde konuşulan konular belediye meclislerinin ilk toplantısında gündeme alınıp değerlendirilmesiyle kurumların birbirinden haberdar bir şekilde hareket etmelerinin sağlanması

Bölgede faaliyet gösteren ve proje geliştiren kurum ve kuruluşlar dönemsel toplantılar düzenleyerek yürüttükleri ve planladıkları projeler ile ortak proje geliştirme hakkında bilgi ve görüş alışverişlerinin paylaşılması

Dönüşüm Projeleri

- Acil eylem planı niteliğinde
- Farklı bileşenler içeren
- Birden çok sektörde etkileri bulunan projelerdir.

Dönüşüm Projeleri-1

D1 - Hamzadere Gıda Vadisi'nin Oluşturulması

- Organik (Ekolojik) Tarım Çalıştaylarının Düzenlenmesi
- Organik ve Verimli Çeltik Üretiminin Geliştirilmesi
- Önder Çiftçilik Ağının Kurulması

D2 - Hamzadere'de Bilgi Temelli Ekonomiye Geçişin Sağlanması

- Üniversite-Sanayi İşbirliğinin Geliştirilmesi
- Hamzadere Gıda ve Tarım Ürünleri Araştırma Enstitüsü'nün Kurulması

D3 - Keşan Sanayi Odağı'nın Oluşturulması

- Keşan Tarıma Dayalı İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'nin Kurulması
- Keşan Küçük Sanayi Sitesi'nin Altyapısının Geliştirilmesi

D4 - Hamzadere'nin Markalaştırılması

- Yöresel Ürünler Satış Ofislerinin Kurulması
- Hamzadere'nin Tanıtım Faaliyetlerinin Arttırılması

D5 - Güney Trakya Turizm Koridorunun Hayata Geçirilmesi

- Hamzadere İçin Ortak Web Site Oluşturulması
- Su altı ve Su Üstü Doğa Sporları Çadır ve Kampçılık Etkinlikleri Geliştirme
- Hizmetler Sektörü İçin Eğitim Olanaklarının Geliştirilmesi

Dönüşüm Projeleri-2

D6 - Egnatya Yolu'nun Yeniden Hayata Geçirilmesi

- Spor müsabakaları ve etkinlik projeleri-Triatlon
- Egnatya Tarihi Yolu Konaklama/Dinlenme / Eğlence Tesisleri

D7 - Sakin Şehir Enez

- Eko-Agro Turizmin Geliştirilmesi ve Ekolojik Markalaşma
- Fuar ve/veya Şenlik Etkinlikleri
- Meydan Peyzaj Projeleri
- Doğa ve Deniz Koruma Geliştirme Projeleri

D8 - Kadınların Ekonomik Hayata Entegrasyonu

- Ortak Kreşler/Çamaşırhaneler/Çocuk Bakım Evleri/Yemekhaneler
- Kadın Girişimcilik Programları
- Kadınların için Mesleki ve Bilimsel Eğitim Projeleri

D9 - Yaşanabilir Kent Merkezleri

- Yaya Yolları ve Bisiklet Yollarını Genişletme Projesi
- Bisiklet-Toplu Taşıma-Araba Paylaşımının Yaygınlaştırılması
- Çocuk Parklarını Çoğaltma ve Engelli Çocuk Parkı Projesi

D10 - Roman Vatandaşlar için Sosyal ve Ekonomik Entegrasyon

- Kültür Evi Oluşturma- Kültür Tanıtım Festivalleri Projesi
- Roman İstihdamını Yaygınlaştırma Projesi

Sektör Projeleri

- Temel gelişme eksenlerinde (tarım, sanayi, turizm ile ticaret ve hizmetler) hazırlanan
- Geliştirilebilecek iş modellerini ortaya koyan
- Bölgedeki ekonomik yapıyı canlandırarak yeni iş ve istihdam alanlarını belirleyen

projelerdir.

Sektör Projeleri-1

S1 - Yüksek Katma Değerli Tarımsal Ürün Desenin Oluşturulması

Bölgede öne çıkan veya katma değeri yüksek tarımsal ürünlerin değer zincirlerinin çıkarılması ve sulama tekniklerinin modernize ederek mevcut tarım arazilerinde hangi ürünlerin üretilebileceğine ilişkin fizibilite çalışmaları

S2 - Konserve ve Dondurulmuş Su Ürünleri Üretiminin Geliştirilmesi

Yurtdışı ortaklıklar geliştirmek amacıyla ziyaretlerin gerçekleştirilmesi

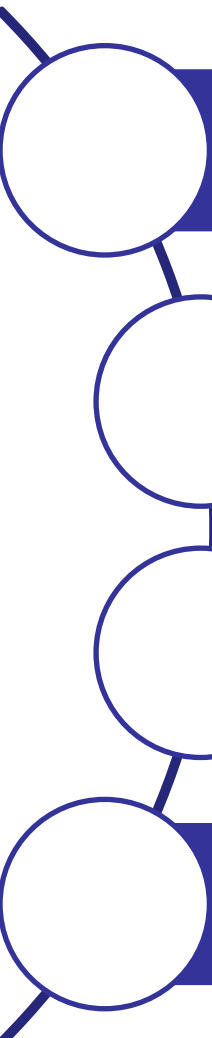
S3 - Süt Toplama ve İşleme Tesislerinin Kurulması

Mevcut veya yeni kurulacak bir kooperatif aracılığıyla süt toplama merkezlerinin kurulması ve sütün kimyasal analizlerinin yapılabileceği soğuk tanklar ilave edilmesi

S4 - İpsala Pirincinde Sözleşmeli Çiftçilik Modeline Geçilmesi

Çeltik işleyen sanayiciler ile bu sektördeki üreticiler arasındaki ticaretin koşullarını belirleyen bir sözleşme hazırlanması

Sektör Projeleri-2

S5 - Hamzadere Organize Hayvancılık Bölgelerinin Kurulması

Bölgedeki hayvancılık faaliyetleri, hayvan varlığının yüksek olduğu ve besiciliğin verimli yapıldığı alanlarda toplulaştırılması

S6 - Bölge Dışı Tarım Fuarlarının Düzenlenmesi

Bölgenin tarım ürünlerinin tanıtılması ve diğer bölgelerle ortaklıkların geliştirilmesi

S7 - Balkan Ülkelerine Yönelik Detaylı Pazar Araştırmaları Yapılması

Balkan ülkelerinin Hamzadere'nin rekabetçi üstünlüğe sahip olduğu ürünleri nereden, nasıl ithal ettiğinin ve Bölge'nin bu pazara girme imkanlarına ilişkin araştırmaların yapılması

S8 - Hamzadere Tarım Kooperatifinin Kurulması

Tarım üreticileri arasındaki işbirliği ve dayanışmanın artması sağlanarak üreticiler arasında kredi sağlama/kullanma imkanları

Yatay Eksenler İlişkin Projeler

- Yatay gelişme eksenlerinde sektörlerde (girişimcilik ve yenilikçilik, kentsel yaşam kalitesi ve sosyal bütünleşme) hazırlanan
- Bölgedeki sosyal yaşamı iyileştirerek ekonomik yapıyı dolaylı olarak geliştirmeyi amaçlayan

projelerdir.

Yatay Eksenler İlişkin Projeler-1

E1 - Hamzadere Yerel İşbirliği Ağının Oluşturulması

Yerel ürünlerin tanıtımı amacıyla bölgesel işbirliği ağının kurulması

E2 - Hizmet Sektörünün Kapasitesinin Geliştirilmesi

Turizm işletmelerinde çalışanların niteliğini geliştirecek dil ve mesleki eğitimleri alması, tesislerin modernize edilmesi

E3 - Ortak Elektronik Ticaret Ağının Kurulması

Üretici ve tedarikçilerin kuracağı ortak bir web sitesi ile Hamzadere ürünlerinin yurt içi ve yurt dışı pazarlarda tanıtım ve satışı sağlanması

E4 - Hamzadere Proje Havuzunun Oluşturulması

Bölge halkı tarafından üretilen proje önerileri ve uygulama örnekleri kalkınma ajansı tarafından oluşturulacak bir veritabanına aktarılması

E5 - Emeklilerin Sosyal Hayata Katılması Çalışmaları

Gençler ve yaşlılar bir araya getirilerek seramik boyama, takı tasarımı, örgü, söyleşi programları, kitap okuma ve koro gibi faaliyetleri yürütmesi

Yatay Eksenler İlişkin Projeler-2

E6 - Yaşlı ve Engelli Bakım, Araştırma ve Uygulama Merkezi

Bakım ve rehabilitasyon merkezlerinin yaygınlaştırılması

E7 - Engelli ve Yaşlı Vatandaşların Ulaşım İmkanlarının Geliştirilmesi

Açık alanlarda sınırları belirlenen kaldırımlar, ışıklı ve ışısız yaya geçitleri, alt ve üst geçitler, bilgilendirme donanımları, kent mobilyaları, engelli çocuk oyun alanları, genel kullanıma açık tuvaletler, açık otoparklar, toplu taşıma durakları, istasyonlar ve iskeleler inşa edilmesi

E8 - Yeşil İş Yerleri ve Fabrikalar

Geri dönüşüm, çevre temizliği ve arıtma konularında bütün iş yerlerine eğitimler verilmesi sağlanması

E9 - Enerji Verimli Binalar

Bina etütleri, eğitim programları, yasal düzenleme ihtiyaçlarının belirlenmesi, belediyelerde danışmanlık merkezlerinin oluşturulması gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesi

Sonuçlar

- Türkiye’de ilk defa ilçe bazında kalkınma gündemine ilişkin stratejiler kapsamlı biçimde ortaya kondu.
- İlçe bazında ilk defa farklı kesimlerden paydaşların ve yerel halkın katılımıyla geniş ölçekli bir katılımcı bir süreç yönetildi.
- Bölgedeki iş fırsatları sayısal veriler ve mülakatlarla analiz edildi.

Bundan sonrası

- Daha berrak ve detaylandırılmış eylemlerin ortaya konması
- Hamzadere Kalkınma Platformu’nun kurulması, birlikte hareket edilmesi ve kaynak yaratma sürecine başlanması